

САНАА ОЛОХ

ХАБИАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 98
(8543)
СЭРЭДЭ

2000 сыл
атырдах ыһын
30 күнэ

ЧУРАПЧЫ УЛУУХУН ХАБИАТА

Тыа ыалын экономиката

ТОҕО КЭЛЭН ТҮҢЭТИЛИННЭ

Сибиньэлэр түргэнник ситэр, улаатар боруодалар. Онон, кинилэри олохтоохтору кытары буккуйбакка, хаанын уларыппакка, ийэ, аба сибиньэлэри икки-үс сыл устата өлөрбөккө көрүүктээхтэр. Быылгылар бастакы төрүөктэрин 2001 сыл бэс-от ыйдарыгар бизнестэртэ. Онтон икки ыйдарык туоллактарына өбөлүрүн нэбилээннээ тарбатыллыба. Онон, эһик боруода боросуонактарга наадыйааччылар улууска баар базовай хаһаайыстыбаларга бэйэбит сайаапкабытын түпүрүктүхтүн сөл. Төлөбүрү эмиз табаарынай кредитинэн буолуоба сабагаланаар. Бу базовай хаһаайыстыбалар аадырыстарын итиннэ испиһэктэрин

акхытын сөл. Оттон нэбилэктэр дьаһалталаар эмиз харчытын төлөөн испиһэх быһытынан ылыахтарын сип. Компания 1999 сылга иэстээх дьонтон иэстэрин боросуонагынан, сибиньээннэ ылар, ону сэрэз иһэ суоктарган атылаһар. Оттон быстах холбуурга (испийнэртэргэ) атыр сибиньэбэз наадыйааччылар биһиз кэлэн билсэргитигэр ыгырабыт. Чурапчы сэлэтиннэтин сорох олохтоохторо бачаанна дьир ааспыт сыллаабы иэстэрин төлөһөр туһунан дуогабардаһа иликтэр. Онон, дуогабардаһа кэлэргитигэр ык-ирак маньык дьон испийнэтин биэрэбит: Е.Н.Старостин, В.Г.Яковлев, С.Е.Платонова, В.Ф. Тимофеев,

С.С.Платонов, С.Г.Дьячковская, А.Е.Моисеева, Э.Ш.Кусанова, И.Е.Лаврентьев, М.А.Пинигин, Р.Г.Сивцева, А.Б.Захарова, К.К.Лыткин, Л.Г.Попова, Н.А.Семенов, В.А.Сергеев, С.Д.Петров, П.Г.Сибиряков, А.Г.Петров, К.К.Данилов, П.П.Егоров, П.П.Макаров, Г.Н.Алексеев, Н.Е.Дьячковская, И.К.Федоров, Е.С.Иванова, Ф.С.Окомова, Т.С.Петрова, А.Г.Хютанова, Л.П.Заболоцкая, В.Е.Макаров, А.А.Птицын, А.Д.Макарова, С.А.Платонов, Л.Д.Барашкова.

“Туймаада”
бэрэстэбинэ
УХАПК үлэс
Инокентий
НОВГОРОДОВ.

№	Нэбилэргэ	Куурусса (төбө)	Сыаната (солк.)	Хаас өрөтө	Сыаната (солк.)	Уолсай суукмага
1	Алабар	10	670	-	-	670
2	Бахсы	-	-	-	-	-
3	Болтоно	506	44520	-	-	44520
4	Болугур	1136	87560	-	-	87560
5	Кылааннаах	249	18923	-	-	18923
6	Кытаанах	155	13997	-	-	13997
7	Мэлдьэхси	-	-	-	-	-
8	Соловьев	437	29279	-	-	29279
9	Сылан	1117	100065	502	27610	127675
10	Төлөй	50	3910	-	-	3910
11	Мугудай	224	20520	-	-	20520
12	Түөйэ	50	3350	-	-	3350
13	Одьулуун	200	19000	-	-	19000
14	Хадаар	105	7035	-	-	7035
15	Хатылы	467	41565	-	-	41565
16	Хайахсыт	25	1675	-	-	1675
17	Холтоҕо	105	7035	-	-	7035
18	Чакыр	160	10720	-	-	10720
19	Чурапчы	3496	248540	1201	66055	314595
Барыта:		8492	658364	1703	93665	752029

Мань таһынан Ново-Сибирскайтан уонна Краснотарскайтан атылаһыллан аҕалыллыбыт сибиньэ өбөлүрүн нэбилэктэ аайы идэтиэн дьарыктанар базовай хаһаайыстыбаларга тарбаттыбыт. Олор иэстэригэр бааһынай хаһаайыстыбалара, чааһынай ыаллар уонна биэр фонда бааллар. Кэлэр сылтан аһара ыарахан сыаналаах буолан, ороскуота улаахынан, соруукутан боросуонактары аны аҕыллаллар. Онон, бу базовай хаһаайыстыбалар ылбыт сибиньэлэрин өсгүн интэн-аһатан, улаатаннар төрүөх ыланнар “Туймаада” УХАПК нөҕүө нэбилээннээ тарбаттаахтар. Маньны тоһоболоон этиэби бабарыллар— бу кэлбит

хаһыат кэлэр нүөмэрдэригэр биэрэһипит. Биһиги боросуонактарга наадыйааччылар олохтоох дьаһалталарыттан бизнестилиһит сайаапкалаах буоллахытына, биһиз ааспыт сыллаабы иэстэрин төлүүр эбэтэр атылыыр дьонтон ылыахытын сөл. Кинилэр аадырыстарын нэбилэктэр дьаһалталарыттан эбэтэр биһигиттэн ылабыт. Бу боросуонактары ылбыт күнүгүттэн 10 ый иһинэ төлөбүрдүз табаарынай кредит буолар. Быыл куурусса итиннэ сибиньэ ылбыттар тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар кэлэнтит компания бэрэстэбилиттэн туорах бурдугу (дэһимизни) утары харчыгар ылы-

М.П.Толстоухова, К.И.Кришаркин, В.А.Макарова, М.П.Новгородова, Н.А.Аржаков, В.П.Седалищев, Е.П.Бархсанов, И.Н.Романов, А.М.Собакина, Н.И.Марков, Е.И.Гуляева, С.Л.Турантаев, А.А.Ефремов, А.А.Кутугульдинов, И.Д.Макаров, К.М.Сукальков, А.С.Павлова, С.И.Болдовской, А.Т.Новгородцев, Д.М.Филатов, А.К.Софронов, Л.П.Никитин, Х.Х.Матвеев, Н.Р.Степанов, Л.П.Моисеева, И.Д.Хютанова, Г.К.Федоров, К.А.Лыткин, В.К.Федоров, П.П.Винокуров, Р.С.Пономарев, В.П.Нестров, Н.А.Семенов, А.Н.Иванов, Г.Г.Сивцев, П.П.Лебедев, А.Г.Собакина, Ф.Г.Слепцов, А.К.Дьячковская,

ОТТООХУННА СЫЛЛААҔЫ БЫЛААН ТУОЛЛА!

Ааспыт нэбилэбэ улуус үрдүнэн оттоохунна сыллаабы соруудах 107,3 оттон эбии соруудабы кылларан туран 96,1 бырыһаанын толорулуун. Кэчээ сылларга бастыһар ахсааннарыгар сылдыар Бахсы нэбилэбэ окко кинриэхтэн тэтимнээхтик оттоон былаанан 116,5% толорбут! Бу улуус үрдүнэн саамай үрдүк кердөрүү. Сыллаабы былааннарын Хайахсыт 103, Төлөй 109, Кытаанах 100, Арылаах 100, Сылан 104, Түөйэ 100,8, Чурапчы сэл. 110 бырыһаанын толордулар. Бааһынай хаһаайыстыбалара бу күнүгү өрүсүлэ элбэх оту

кэбиспиттэр. Ол курдук, Чакыр бааһынайдар 199, болтонолор 125, төлөйдөр 89, хатылылар 87 тоннаны бу тустаах нэбилэбэ эбии чөкөппүттэр. Престэһиниһэ үлэ куһаана суохтук ытыллыбыт: мындааһаһылар 19, одьулуһулар 10, төлөйдөр 10, сыланнар 50 тоннаны эбии түрбэлэһтилэр. Мантан каалыт күнүгүтэ өссө лаппыйан, былааны толоро иликтэр толорорго аны хаһаанар, курулуур итиннэ атыһа таһаарар оту оттуурга дьин сорок турар.

Улуустаабы тыа хаһаайыстыбатын управлениета.

УЛУУСКА ОТТООХУН СВОДКАТА
(Атырдах ыһын 28 күнүгүттэн туругуһун)

НЭБИЛИЭКТЭР БЫЛААН(т)	КЭБИНИИ(т)
Алабар:	1900 1500
Бааһынай хай.	200
Нэбилээннэ	800
«Чыаллара» ТХПК	500
Бахсы:	900 1285
Бааһынай хай.	278
Нэбилээннэ	1007
Болтоно:	1850
Бааһынай хай.	825
Нэбилээннэ	1025
Болугур:	2620 2184
Бааһынай хай.	84
Нэбилээннэ	1440
«Мындааһаһы» ТХПК	660
Арылаах:	1200 1210
Бааһынай хай.	350
Нэбилээннэ	860
Кытаанах:	1900 1910
Бааһынай хай.	800
Нэбилээннэ	1110
Мэлдьэхси:	180 150
Бааһынай хай.	40
Нэбилээннэ	110
Мугудай:	1800 1400
Бааһынай хай.	470
Нэбилээннэ	950
Соловьев:	1900 1800
Бааһынай хай.	550
Нэбилээннэ	1250
Сылан:	2400 2500
Бааһынай хай.	1435
Нэбилээннэ	1065
Төлөй:	1200 1300
Бааһынай хай.	139
Нэбилээннэ	1170
Одьулуун:	2400 2000
Бааһынай хай.	850
Нэбилээннэ	1450
Хадаар:	1900 1550
Бааһынай хай.	150
Нэбилээннэ	950
«Хадаар» ХЭТ	450
Хатылы:	2000 1916
Бааһынай хай.	792
Нэбилээннэ	1124
Хайахсыт:	1800 1855
Бааһынай хай.	320
Нэбилээннэ	1535
Холтоҕо:	2100 1840
Бааһынай хай.	340
Нэбилээннэ	1500
Чакыр:	1800 2034
Бааһынай хай.	1014
Нэбилээннэ	1020
Чурапчы сэл.:	3000 3300
Бааһынай хай.	300
Нэбилээннэ	3000
Түөйэ:	600 605
Бааһынай хай.	400
Нэбилээннэ	205
Улуус үрдүнэн:	33500 32198
Бааһынай хай.	9337
Нэбилээннэ	21251
Коллективная хай.	1610

Оскуола аһыллытын көрсө

Үөрэх дылыгар бэлэммит

Улуустаагы үөрэх управлениетин начальнигы М.А.Никифоровы көрсөн оскуолаларбыт сага үүнэр үөрэх дылын хайдах бэлэмнээх көрсөн эрэллэрин ыйыталастыбыт.

—Оскуолаларбытыгар уонна уһуйааннарбытыгар бистах өрөмүөннэр сүрүннээн ыйытыллылар. Быйылгы бюджетка өрөмүөнүгэ анаан 400 тыһ. көрүллүбүтэ. Оскуолаларбыт бары мас тутуулар, биһир тэһэ эргэрэн, айгыраан эрэллэр, онон бу суумма ханан да тийибэт дин Улуус Мунньагар көрөн баран, атын статулары хамсаан бизээн 3,5 мөл. солкуобайга таһаарбыппыт. Мантан 50% кэллэ. Онон, былаанна киллэриллбит улахан өрөмүөн үлэ-лээ ыйытыллылар. Ол курдук, Хайахсыкка уһуйаан дыһыт тутулунна, оскуола истизинэтин уонга акыла-атын маһа эмэрибитин сыйаан ула-рыттылар. Кытаанахха кырааһа үлэ-тэ уонна таһыттан шүкатука ыйы-тыллына. Төлөйгө буфет дыһыттан оскуо-лаа сыйаары туттулар, билигин аны итиэр ситимин тардыы үлэһэ ыйыт-тылар. Түйгөзү умайыт оскуола онку-гар 4 квартиралаах дыһын уларытан

онордулар. Мындааһыга оскуола муостата уонна баалкыта оноһулун-на, аны өһүө уларытынта ыйыттылар. Манна таас уһуйаан үрдэ тэһээн хас да сүл устата эрэйдээбитэ, ону сэйи-эдиһэй А.И.Прокопьева матырыйаал булан сыйааһабыт илиһинэн бүрүттэрдэ. Дириннэ, Сыланга ин-тернаттары кэһэтин, улуустаагы гим-назияһа студенттар олоһор уопсайда-рын тутуу, "Улыбха" уһуйааһыга көһөрөн киллэрэн сана корһуу ту-туу, Улахан Куөлгэ 120 миэстэлээх оскуола тутуута саһаланнылар. Бол-тоһого уһуйаан уонна начальнай ос-куолаа 400тү квартиралаах дыһын эһин тутуу, Чурапчы орто оскуола-тыгар учууталлар олоһор иһки кварти-ралаах уопсай дыһалар курдук тутуу-лар ыйыттыла сыйдыллар. Ханна да буоларын курдук, төрөһүттэр уонна общественность, олохтоох дыһалта-лар көһтөөхтүк көмөлөһөллөр. Ол курдук, "2000 сылга — 2000 үтүө дыһаланы" хамсааһын чэрчитинэн кэһиликк былааныгар киллэриллэн ситэрилиннилэр үтүө оскуолалар, уһуйааннар өрөмүөннэрдэ. Оттон Төлөйгө Адамостар дыһа кэргэннэрэ спортнай саала дыһыттан туту-сыйдылар. Алаһарга уһуйаан өрөмүөнэ Үөрэх министрствотын үтүө дыһала-ларын Программаттар киллэриллэн үтүө көрүллэн оноһулунна. Сыланга котолнай убаһас уматыкка киллэ-риллээхтээх, манна ЖКХ линиятын үлэ барыахтаах этэ да быһаараары гыннылар. Хатылыга таас оскуола үрдэ тэһэр, онон кырыһысаланнахта-ах. Чурапчы орто оскуолатын таас корһуун үрдүн саһыта уларыахта-ах уонна сыйаарга бөөһүтүү ыйыттылаахтааһар күтүөннээх үлэ барбата. Дыһынэн үбэ көстүбүтэ.

Мантан хаалбыт күннэргэ күүсэ ыл-сыбатахтарына бу көстүбүт үп аһа-лан туттулуубааха хаалар куттала ба-ар. Өрөмүөн үлэтин ыйытыга санта-хника тэһилэ кыһаан көстүбүтэ олус мээһидээтэ. Оттон эһисийдиһр маты-рыйаал хойутаан да буоллар кэлэн эрэр. Биһир үөрдэр сонумутунан 7 оскуолаа трактор уонна 3 оскуо-лаа ПААЗ-ик автобустар кэлбиттэрэ буолар. Чурапчы алын сүһүөх оскуо-лаа микроавтобустанна. Ылаһ ый-ыгар улуус үрдүнэн 140 комплект компьютер кэлбитэ. Онон, кыра оску-олаларга бистини-аһталыы, улаһат-гарга аһысты тиксирбитэ. Онон, улу-ус үөһэриһити компьютернай сит-имнэ киһириттэр улахан хардыы оноһулунна.

— Кадрыйан хааччылыһыт? — Үүнэр үөрэх дылыгар 51 лед-кадрга вакансия аһыллыбыта. Олунуһа уонна кулун тутарга учуу-таллары бэлэмниһр үрдүк үөрэх тэ-риһэлэрин бүтэрээчиллэри кытары дуоһаар онорсубуппут. Ол түмүгэр, 37 специалист үлэһин кэллэ, онон ос-куолалар кадрыйан сүһүһүн хаач-чылыннылар. Ол да буоллар сорох сиргэ учуутал тийибэт, ол курдук Бах-сыга химия, биология учуутала наада, Одьулуунга английскайга, биоло-гияга, Мугудайга английскайга, Хада-арга нуучка тылыгар, историяга, Төлөйгө үлэ уруоһар, ЧСШ-га исто-рияга, информатикага миэстэ аһаһас.

— Сага үүнэр үөрэх дылыгар үөһэтин-итин хайысхатыгар туох уларыһы баарый?

— Одьулуун орто оскуолаа поли-техническай лицейи кытта холбоһон, оскуола-лицей буолбутун улуус дыһо билэллэр. Праантелство уурааһа таһсан лицензия ылбытара.

Билигин соботох манньк тутуллаах үөрэх тэриһэтэ буолан РФ үөһэтин министрствотын экспериментальной площадкатынан буоллулар.

Аны улуустаагы гимназия базаты-гар политехнической колледж аһыллына, ЧИФКИС баар. Бу барыта бийиһи үөһэриһит ситимигэр эппи-этинэһи үөһэтэр. УНО тутулулар кэ-кэ уларыһылар бааллар — ол кур-дук, алын кылаастар методистара уруу уопсай орто үөрэхтэһин отде-лыгар баара, билигин доһкоһыйга сыйаарылынна. Библиотека иһинэнэ фильмотека холбоһоннор медиотека буоллулар, улуустаагы үөрэх тэри-һэлэрин сага информационнай тех-нологиянан хааччылар киһи буолуох-тара. Баһа санаа быһытынан соци-альнопсихологическай-дефектологи-ческой сулуусбаны тэрийээхтин баһарабыт. Иһинэнэ быйылгы сүл биһир уратытын Попечительскай Со-биэт тэриһитэ буолар. Үөрэх үлэһиттарын күһүгү сүбэ мунньах-тара былааннамыт кэмнэригэр ыйыттылаахтара, секцияланан дыарыктар буолуохтара. Оттон ал-тынныга төрөһүттэри кытары хол-боһулаах мунньахтары кэһиликкэ-ринэн 4-5 сиринэн киһинэн ыйтарга былаанныбыт.

— Үгэс курдук, күһүн аһын прак-тика дэһэн баар буолар. Быйыл оболор төһө күн манан хабыллыахтарый?

— Алын кылаас оболоро балаһан ыйын 1 күһүттэн үөһэниһтэрэ, оттон 5-10 кл. үөһэниһчилэрин олохтоох оскуола администрацията бэйэтин быһаарыһынан иһки нэһилэ прак-тиканан хаһар. Баһар ремонтна, хому-ур үлэтигэр туруоруон сөп.

Кэһэһтэ Р.СИБИРЯКОВА.

БИГЭ ЭРЭЛЛЭЭХТЭР

Амма орто оскуолаа иһэр үөрэх дылыгар сыламтата суох сырдыгы ыйыта, үөрэх-билиһи аартытын ары-ыта 70 сыллаах үбүлүүһүн бэһиэти-эхтээх. Манна директорунан иһэтин толору баһылаабыт РФ үөһэриһитин туйгуна Е. А. Смирников үлэһин.

Ордуга-хоһута суох лоп курдук 30 сыллааһыта тутуллан үлэһэ кири-бит 320 миэстэлээх типовой оскуола айгыраан, муостата эмэриһэн, тэллэй буолан элбэх үбү-харчыны, көрүүнү-истинни эрэйэр буолбуг. Быйыл өрөмүөнүгэ дэһэн анаан 30 тыһ. солк. көрүллүбүтэ туттуллубут. Көрүдүөрүн баалкытын, муостатын барытын уларыттылар, ол үрдүнэн улуус киһинтэн анал комиссия кэлэн эһинилги дыһыга капиталнай өрөмүөн ыйыттылаахтааһын быһааран барбыт. Документациятын оноһуутун билиннэттэн саһалаан, бэлэмнэһин үлэ-ыйыттылан эрэр курдук. Ону тас өттүнэн, сайынны үлэһэ, аһарыйнай туруктаах 6 өһүөнү уларытаахтаах-тар. Оттон оттук сезонун көрсө ко-тельнайдыра балаһан ыйын 1 күһүттэн оттуллара бэлэм турар.

"2000 сылга—2000 үтүө дыһала-ны" хамсааһына кыттыһан оскуола эргэ корһуун быһан биологическай киһи онорбуттар. Билигин иһитэр сит-имин онороллор хаалбыт. Манн таһынан үс боксалаах гараһы бэйэлэ-рин күүстэринэн тутан бүтэрэн үлэһэ киллэрэн эрэллэр. Бөһүөлэктэн чуһас "Адаам алаһыгар" 5 га сирэ ылан көмөлө таһаарыһыбаһа анаан күрүөлээбиттэр. Иһикитин бурдук ыһан сибиниһэ, сүлгы иһтэр иһинэнэ хортооппуй олоһдор былааннаахтар. Элбэх, кэһкиллээх үлэлэр. Ону олох-хо киллэрэргэ директор бигэ эрэллэ-хэ, онно киһи тирэх буолар коллекти-выгар, нэһилиһин дыһалтатыгар улахан эрэмнэтин ууар. Кырдыга

ыччата иһитиллэн таһсар кыһага буол-лаһа.

Оскуолаа киһирэр оһо аһсаана сылан сүл эһиллэ турар. Үчүгэй көстүү. Быйылгы үөрэх дылыгар 390 оһо үөһэниһтээх. Киһилэри үөһэти-эхтээх-иһтээхтээх педагогическай кадрдарынан толору хааччылан олоһоллор. Аһыт үөрэх дылыгар ситин-хоһуу аттестатын 25 үөһэниһ-чи ылан олох киһи аартыгар үтэһим-тэ. Киһилэртэн 10 оһо үрдүк үөрэх кыһаларыгар үөһэнэ киһидилэр.

Оскуола экологическай хайысха-лаах экспериментин иһэһэн-саһалаан, үөһэниһчилэри айылдьаһын ал-тыһыһанаран, киһи кэрэ аһыланар иһтэр эколог-учуутал Н. И. Протодь-яконов салаһан үлэһэтэр. Үөрэх дыһа аһыллыһын кытары алтыһы-наран киһилэр базаларыгар Амма өрүс сүһүһүгэр үлэһин олоһор оскуо-лалар республикатааһы семинардара ыйыттылаа былааннаһар. Оһо учуу-таллар иһэлэрин үрдэтэр республи-катааһы институттан кыттыһыны ыл-ахтара. Бэлэмнэһин үлэ барар. Оску-ола иһ-тас көстүүтүн үөһэтин-иһитин иһ хоһоһонугар сөп түбэһиннэһэн онорууга улуустуу биһир талааннаах художнига И. С. Пийигин үлэһэһэн эрэр.

Оһо сайынны сүннэһаланын тэ-рийиһэ "Куһтук" ОРЭЧК оруола сы-лан сүл үрдэһэн иһэр. Быйыл үс сезо-нунан 250-тан таһса оһо дуоһуна сүннэһан, элбэх билиһини-көрүүнү ылан тарастылар.

Амма орто оскуолааһы коллекти-ва үүнэр үлэһэ үкэһээри туран, үбүлүүдээх сыйларын тирэх онос-тон, үөһэриһиниһти аартытын сага саһахтарын арыһарга биһир өһүөн-санаһан үлэһин бигэ эрэллээхтик сага үүнмүт үөрэх дыһын саһаһыт.

Гаврил ПОПОВ.

Сизэр-майгы тематыгар

СҮРДЭЭҔИН ХОМОЙДУМ

Мин оһом, Сеня Кривошапкин, быйыл Хатылы орто оскуолатын XI кылааһыгар үөһэнэр. Кыра эрдэһи-тэн шахматынан сөбүлэһи дыһыкта-нар, тренерэ Гаврил Николаевич Ам-мосов, 1998 сыллааһа Москваа ыйыттыллыбыт оһо олимпийскай оонньууларыгар бэйэтин дуосхаты-гар II-с биһиртээх миэстэһи ылан, маастарга кандидат буолбута. Бый-ыл "Аһа оболоро" оонньууга кыт-тар чыһэһэ тиксэн сүрдээһин үөһэ-көтөн түһүнэри-күннэри дыһыкта-нан, Пермь куоракка сүүмэрдэнэ сьорга сыйдан грассмейстердарга уон күн эрһилиһитэ.

От ыйын 25 күһүгэр Саха сирин хамаандатын сүүмэригэр Дьокуус-кай куоракка барар оболор доруу-буһаларын көрдөрөн, "оонньууга кыттар кыахтаах, доруобай" дэһэн, гүмүк карточканы интернат-оскуола быһааһытан, Петр Иванович Криво-шапкинтан, ыһаахтаахтары "тикэ-риһи" дэһэн эрэннэрэн баран биһир-бэтэх. Сүүмэрдэр уонна оонньуу кэ-һимгэр оболор "Хоту" профилакто-рийга түһэн олоһоруттара. Манна Не-роһгриттан сыйдыар гимнастка кы-ыс краснуһаһан, атырдыах ыйын 2-с күһүгэр профилакторий үрдүнэн ка-рантин биллэриллибит. П.И.Криво-шапкин оболор карточкаларын би-риһэһитигэр тиксэрбэккэ, Сеняны до-кумуона суоһун иһин, инфекционнай балыһыһаа укупуттар. Справкатын көрдөөн, тренерын ыһыттаран куо-раттан иһдыт бөһө кэлбитэ да, Г.И.Аммосов оттуу баран хаалан, кыһаан киһирбэтэһэ.

Уолум күрэхтэһэр баһаттан, карточкатын ыһаары балыһаттан күрэһэн түһэн 12 чаас саһана Чурапчы-

га, онтон түһэн суолга туран Хатылы-га тийэһэн кэлбитэ. Атырдыах ыйын 3-с күһүн сарсыардатыгар карточка-тын ыһаарыбыт интернат-оскуолаа П.И.Кривошапкиһа тийдибит, он-тукабыт соһуруу барда дэһэн буолла. Ол иһин аһардас амбулаторнай кар-точкатын иһдэ куораттааһыта Тийиһитэ киһи миэстэтигэр Мирнэй-тэн оболору сыйаһыды олоһоллор эбит. Сеняны Мирнэй оһотун кытта оонньоһон кыһааһына эрэ киһиртэн дэһиттэр. Бэйэһэ да санаата түһэн сыйдыар, түһэн утуйбатах оһо хотто-рон хаалан, миэстэһин мастыы билдьатан кэһисит.

Бу төһө эмэ куорат санэпид-надзора көһүллээһитин, оонньуу аһыллыһын биһир күн иһинкэ тий-битин үрдүнэн, хамаандаһа киһиртэн сыйдыар оһону кытыннарбатахтара олус кыһылаах. Уолбут Сеня нору-оттар иһки ардыларынааһы оболор оонньууларыгар кыттарын үөрүүтэ иһинник хоһолтоохтук эргийэн таһыта.

П.И.Кривошапкин, күрэх-тэһиһэ иһттар оболор тренердэр төрүт эппитиниһэ суох сыйаһан-рытан, оболорулар кыһааматтарыт-тан, кыһаан көмүһкээбэттэриһтэн олус дэһэн хомойдум. Биһир справка кыаллыбаһа, тиксэриллибэккэ, оһом баһча улахан суолталаах күрэхтэһиттан туораата. Кэһэһсин иһинник албаһтар, эппитиниһэ суох быйыһы-майгы таһсыбатыгар баһара-быһ.

Хатылыттан Сеня иһэтэ Анна Кривошапкина.

Саха литературатын 100 сылыгар

Ийэ тылбыт кыабын тириэрэн, саҥа аартыктары арыйан

(Болтоногтон төрүттээх интеллигентнэр уонна суруйааччылар тустарынан бэлиэтээһиннэр)

Болтоно нэһилиэгэр төрөөбүт-үөскээбит үөрэхтээх саха бастакы сүһүөх интеллигентнэрин ортолоругар биллибэт-көстүбүт дьоннорбут тустарынан аһаан-минээн үөрэтин биллэһэ дьэри оҥолула илэк. Төһө да ону-нугун иһин, билэ-көрө саҥаһыҥна бастакы хардылар оҥолулуохтаахтар. Мин уруутун сөбө саныыбын Саха сирин биер улууһун дьобус-эһилиэгиттэн норуот аатын-суолун көтөбөр дьобуһунаах дьоннор үөскээн тахсыбыттар. Дьон Дьанылы биер биллэр хоһоонугар "...ойуун, артист, суруйааччы ууһаабыт сирэ Чурапчы" дьээн, арааһа, мээһэбэ эппэтэх эбит дии саныыбын.

Талааннаах дьоннор үөскээһиннэригэр ийэ тыл сүмэһинэ интэрлибист саха норуотун тылынан искусство-тын бары дэгэтин эңкилэ суох бэһиһаабыт ырыаһыттар, олонхоһуттар баар буолуулары тирэх уонна баай ис хоһоонноох историканы биэрбитэ чуолкай. Ону тухтан көрөбүтү? Саха бастакы лингвист буолан үүнэн-сайдан тахсыахтаах С.А.Новгородов көлүөнэтэ саха фольклорун чинчийэр-үөрэтэр уонна түмэр снылы-соругу адыас эдэр саастарыттан өйдөөбүттэрэ сөхтөрөр. "...сахалар былыргы олохторун-дьаһахтарын сөһилии чинчийэр баҕаттан, мин кини сиртэн араас теоретическай хабааннаах кинигэлэри суруттаран ылан аабар-үөрэтэр этим. Дээ, ол киниттэн бэйэм төрөөбүт сахам дьонун туһунан этнографическай, фольклорнай матырыйааллары хомуйуулан утумнаахтык дьарыктаммытым," — дьээн суруйбута биллиилээх этнограф-фольклорист Андрей Афанасьевич Саввин-Өндөрүүсэ Саввин (Саввин А. Олобум кэпсээнэ (нууччалы суруйбуттан С.П.Ойунская сахалыы тылбаастаабыта) — "Чолбон", 1996 сыл 11-с №-рэ, с.78). А.А.Саввин чинчийээччи суолугар турунуу-тун 1928 сылтан саҕалаабыт курдук бэлиэтээтэр даҕаны, дьингэр, адыас эрдэттэн фольклор айымньыларын сэргээбит буолуон сөл. Кини ити кэмгэ баара-суоба 32 саҕастааба, хайыһы-үйэбэ фольклор историятын атын омуктар үөрэппит биллиилэрин бары кыабын интэриммит ийи этэ.

С.А.Новгородов Дьоккуускайдаагы реальный училищени 1912 сыллаахха үөрэнэн бүтүрээт, норуот тылынан уус-уран айымньыларын хомуйбуттан "Саха саҥата" дьээн общественнай-политическай сурунаалга "Таатта ырыата", "Сут ырыата" дьээн Ырыа Охонноһойгон уонна Ооннуулаах Уйбаантан суруйан ылыт ырыаларын 1912-1913 сыллара бачээтэтин турардаах. Кини оччолорго сүүрбүччүлээх эр этэ. Болтоно нэһилиэгиттэн тахсыбыт үөрэхтээхтэр ити кайысхаба тардыстылаахтара Орто уонна Илинни Азияны үөрэтэр соругу туруорулмут Нуучча комитетын салайар ученайдар болломтолорун тардыыта. Ону билиги 1913 сыллаахха Петербурдаагы университет иһинги тыллари үөрэтэр факультетын студе-

ныгар С.А.Новгородова са-ха фольклорун матырыйаалларын хомуйарыгар сорууда биэрбиттэриттэн биллэбит. Семен Андреевич ити соругу олус кичэллээхтик, биллиилээх ученай В.М.Ионов астынарын курдук толорбута. Ол Ырыа Тизхээнтэн (Тихон Борисовты) суруллубут "Байанай алгыһа" дьээн кизикти тарҕаммыт алгыс этэ. Бу айымньы 1916 сыллаахха Антропология уонна этнография музейа таһаарыт хомуурунньугун төрдүс төмүн бастакы ыһуугар В.М.Ионов кемөтүнэн С.А.Новгородов нууччалыы тылбаастааһынан уонна кини онорбут быһаарыһаларынан бэлиэтэммитэ (Е.Коркина, С.Дмитриев. Первый якутский лингвист. "С.А.Новгородов. Первые шаги якутской письменности" дьээн кинигэттэн, "Наука", изд. Москва, 1977 г., с.7). Мин итинэн С.А.Новгородовтан уонна А.А.Саввинтан саҕалаан саха фольклорун наука таһымыгар таһаарар туһугар утумнаахтык үлэлээһин ахылаата ууруллубута уонна бу кэскиллээх үлэбэ сахалар кыттыны ылбытара дьэһин баҕарабын.

Фольклор хаҥа баҕарар норуот духовнай баайынан дуолунан буолар. Оттон ону бэйэ сиригэр-уотугар баар онорууга, дьон-сэргэ себүлүүр эйгэтин таһымыгар таһаарыа норуот ырыаһытара уһулунчу үтүөлээхтэр өлөөхтөр. Онуку дьоннор, талба талааннаахтар, уран тыллаахтар билиги Болтонобуттар бааллара дуо? Кизн тутта эгэбит — бааллара. Олор кимнээхтэр? XIX-с үйэ иккис аҕарыгар уонна XX-с үйэ 50-60-нус сыллаларыгар дьэри Чурапчы улуутар 200-чэки олонхоһут ылаан-туойан, олорон аспытын "Чурапчы олонхоһуттара" дьээн кинигитигэр В.Ф.Ермолаев бэлиэтээн турардаах. Василий Федотович адыас уһугулаан олорон дьэтигэр-уотугар поэт Н.Е.Винокуров — Урсун бийиккни ыһыран кэпсэппитэ уонна бу кинигэ рукописынан сылдыарын көрдөрбүтэ, бачээтэртэргэ кемелөһүн дьээн көрдөспүтэ. Ону билиги толорбулут. Оччолорго өйдөөбүлүт буоллар, бу кинигэбэ кинири тылы суруйуохтаахпыт, суруйуу ис хоһоонун, рукопись дьылытын сырдатан биэрэ-эхтээхпит каалыт эбит, аны санаахтаах.

Билиги Болтонобуттар даҕаны биллэр-көстөр олонхоһуттар үөскээбиттэр. Улаханньык сураҕыбыт, бэл дьэтигэр абааһы күрэхтэһэн хос ыллаһар дьэбит Ырыа Хотоох дьээн киһилэрэ Ырыа-тын, олонхоһут репертуура олус баай эбитэ үбү. Кини ырыата-тойуга үөрэхтээхтэринэн суруллубатарынан сыныктаахха, өрдөөнү киһи буолуон сөл. Изгит Хотоох — XIX-с үйэ олонхоһута. Кини киниттэн биллибэт-көстүбүт Изгит Новгородов XX-с үйэ бастакы чизлэринээбэ ырыаһыт-токуусут. Киниттэн С.А.Новгородов суруйан ыл-быта наукага биллэр ("Лука уола Изгит Н." дьээн бэлиэтээһиннээх "Сэтэ күнүк сир-ри дэлэһидэтэн түһэн барар дьэлиик сирэ аттаах эр киһи Элэй Боотур" дьээн

олонхоһут С.А.Новгородов суруйан ылбыт рукописна Лукалар академияларын архивын 4 фондатыгар, 9 оһиһыгар, 28 дьылаба тигил-лэн хараллыбыт).

Бу икки олонхоһуттары фольклористар Г.М.Васильев даҕаны, В.В.Илларионов даҕаны ааттарын-суолларын булкупаллар, бэл онкоосор биер киһи курдук көрдөрөллөрө төрдүттэн сыһа. Бу дьоннор, аттара санаан көрдөххө даҕаны, тус-туһунак үйэлэргэ үөскээ-бит олонхоһуттар. Лингвист С.А.Новгородов Изгит Хотоосу кайда "Лука уола Изгит Н." дьээн бэлиэтээн научнай эргиргэ-килэрээбэ? Кини сыһыстарбатах буолуохтаах. Изгит Хотоох туһунан хан-ньы да бэлиэтээһиннэри онорботох. Онон буол-лабына Изгит Хотоох өрдөөнү олонхоһут. Кини ырыата, олонхоһо бу баар дьээн этэр киһи баара буол-лар суруйа-бичиккэ киллэ-риэн сөл этэ.

Изгит Хотоох (үгүстэр аталларынэн Охонноһой Ор-тойуукал) уонна Изгит Ново-городов (Иов Лукин Новгородов) курдук биллэр-көстөр олонхоһуттар утумна-ра быһыбаҕаҕын Куолай Уола Бүөтүр — Петров Петр Михайловичтан даҕаны көрөбүт. П.А.Ойуунускай 1920 сыл күһүөрү Чурапчыга тахса сылдьан улуус аатыр-быт олонхоһуттарын муста-ран биер түүн ыллатан исти-биттээх эбит. Онуку иэлиг-артист буолбут Виктор Аф-насьевич Саввин баара үһү уонна бу чакчыны кини этэн суруйа-бичиккэ киллэртэр-битин, бэйэтэ онтон дуоһу-бутун туһунан суруйбуттан биллэбит. Бу история кини-рит көрэ-билиэ түгүнэ Бол-тоногтон Куолай уола Бүөтүр эмиз ыһырылыбыт. Аатта-ах-суоллаах көрсүһүүгэ мээ-нэ киһи кыттыбата чуолкай. Уот Субуруускай курдук киһи дьэтигэр-уотугар хонно-ро сытан Куолай уола Бүөтүр олонхоһотторо, ыллатара үһү. Онон буоллабына Куо-лай уола Бүөтүр аатын-суол-лун тулут, кизикки биллибит олонхоһут, ырыаһыт эбит дьэ-эн түмүккэ кэлэбин. Кини ре-пертуурыгар "Куруубай хаан-наах Кулун Кулаустуур", "Бастаан төрөөбүт Баһым-ны Баатыр" дьээн олонхоһор бааллара үһү.

Норуот тылынан уус-уран айымньытын бары көрүнэ Болтоно нэһилиэгин сир-гэр-уотугар толоруллуутун баһылаабыт көлүөнэ дьон-нор үөскээһиннэрэ суруйаач-чылар, художниктар, артис-тар талааннара сайдарыгар үтүөкүнээх сабыдыалы онорбута. Ол да иһин буол-лоу, Болтоногтон төрүттээх суруйааччылар барыла да саха литературатыгар кими-нэн даҕаны хатыламмат суру-лу-ниһи хаалларбыттары уон-на ураты талааннаахтык са-халыы уус-уран литература сайдыытын инники күөҥгэ аһар айымньылары биэр-биттэрэ.

Сахалыы уус-уран лите-ратура сайдыытыгар, чоһу-улан этэр буоллаахха, Бол-тоногтон төрүттээх сурунаач-чылар тухох кылааты киллэ-риттэрэ баччаана дьэри ситэ-хотэ үөрэттиллэ илэк. Ка-лиги кэмгэ суруйааччылар

Анастасия Сыромятникова, Софрон Данилов, ученай, тыл үөрэхтээбэ Гаврил Фи-липпов лингвист С.А.Новго-родов суруйан хаалларбыт аҕыах ахсааннаах хоһоон-норугар ураты болломтоло-охтук сыһыаннааҕа, дьобус эрэри дьирин ис хоһоонноох айымньылары иһэн-тоһон чинчийгэрэ туһайыллыбыт ыстыгыналары суруйдулар, эһиллэр оҕордулар ("Кэрэ-эс тылбын кэбистэт буолун, кэрэмэс дорботорум!" (С.А.Новгородов төрөөбүтэ 100 сылын туолуутугар анал-лаах научнай конференция матырыйааллара) 1998 сыл, с.157).

Саха народнай суруйаач-чыта Софрон Петрович Дани-лов билиги киһибитин Семен Андреевич Новгородовы төрөөбүт уус-уран литерату-рабыт үөскүүр ахылаатыгар бастакы киргиччоннү хурусу-бут киһинэн ааттаабыта уон-на "...С.А.Новгородов кылгас хоһоонноро ис номох да, уус-уран да өттүнэн сорох ардыгар билиһэ бачээтэтин тахсар күтүөннээх санаата суох, уу-хаар тыллаах халыг поэма кинигэлэрдээбэр ор-дук суолталаахтара чакчы.

Ити аҕыах хоһооннор уус-уран уратыларын иһинч-и көрөр эмиз кэрэхсэбиллэ-эн буолуон сөл. Омос саһы-ырга, кини оччотобуга саа-май кизикки биллибит поэт — норуот ырыатын-олонхоһут үгэстэригэр тирэһиэн суруй-ар Өксөкүлээх Өлөксөй са-быдыалыттан соһо тахсыа суоһун сөл этэ. Ол ынан ба-ран, төһө да норуот ырыа-тын-тойугун тас көстүүлэрэ сороһор көстөн ааһалларын иһин, Семен Андреевич хоһоонноро, болдойон аах-таахха, адыас ураты стиллээх-тэр. Быһактык ылан эттэххэ, кини, Өксөкүлээх Өлөксөй курдук, аллитерацияны кыта-анахтык түгүспүт, биер өйдөбүлү, биер чакчыны, со-лун тылларынан да буоллар, хос-хос ойуулааһыны сэдэ-хтик туттар. Онон кини ай-ымньылаах быһа баттаабыт кэрэһэ кылгастар, ис хоһоонноро дьулурбатык сайдаллар. Ити, бастакыты-нан, кини төһө да куустээх сабыдыалга бэриммэт поэти-ческай талааннааҕын, ик-киһинэн, бу саҕардыы суруйа-сатыыр киһи кизинэрэ буол-батахтарын, бу иһинэ үгүһү суруйбут буолууһун себүк кэ-рэхлииллэр дии саныы-бын," — дьээн улахан сыана-былы биэрбитэ.

Народнай суруйааччы Со-фрон Данилов ити этигин өссө биер суол хайысханан байтан биэрээһин баҕара-бын. С.А.Новгородов уус-уран айымньылары нуучча-лы тылтан тылбаастаан бас-тааны үөрэх кинигэлэрин оноруутугар киллэриит үтүөлээх. "Ааһар кинигэ" баай, интэриһинэй ис хоһоонун кини бис салааба кэбсир.

Саха кэпсэтэр элэ-была тыла дьээн бастакы салааба 59 араас кэпсээн, үгэ-хоһоон, ырыа-тойук, олонхо, остуу-руйа киллэриллэбит. Мэһэ "Хаҥай, бөрө, саһыл", "Сүтүк" дьээн Л.Н.Толстой кэпсээннэрэ, "Тураахтаах саһыл", "Баһынай", "Саһыл эһэ икки", "Эһэ сүрэхтэмми-тэ-бэлэстэммитэ" дьээн И.А.Крылов суруйуулары ба-

аллар. "Балартан сорохто-рун С.А.Новгородов байта-таҕа бастаабыт," — дьээн быһаарыны кини олобу-найар үлэтин чинчийбит С.К.Дмитриев бэлиэтээн ту-рардаах (С.К.Дмитриев "Нов-городов суруйа-бичиктэ" дьээн кинигэтин 37 с.). Итидэри ба-рыларын ырыналаан көрдөххө, лингвист С.А.Нов-городов саха уус-уран лите-ратурага саҕаланыытын бас-такы хардыларын иһлэстип-саҕаласпыт, өйүнөн-санааты-нан, түс бэйэтин айымньыла-ах үлэтигэр өйөспүт киһинэн буолар дьээн бигитик өйдөх тустаахпыт.

x x x

Болтоно сиригэр-уотугар үөскээбит суруйааччылар ийэ-тылы олус дьириник, си-листээхтик-мутуктаахтык иһгиримит дьоннор буолал-ларын, онон кинилэр наци-ональнай тыл үөскээһинин эй-гэтин баһыппыттар эбит дьээн санааҕа кэллим. Ылан көрөбүһүн, үтүөкүнээх кэпсэ-эһинит, юморист, драматург, олонхоһут Михаил Федосее-вич Довордуурабы. Михаил Довордуурап үлэлээн аспыт кэмэ олус ыарахан сылларга түбэспүтэ. Саха бастакы су-руйааччылары А.Е.Кулаковс-кай, А.И.Софронов, Н.Д.Не-устроев хаалларбыт лите-ратурнай издательстволарга бүркүөһүнэ национализмга күтүрүнэр, сорох айымньы-лары сорунуулаахтык бо-буллубут кэмэ этэ. Кинилэр литературнай издательствол-лэри кемүскэспит Г.Л.Баша-рин экиртэһинэ түбэспит, П.А.Ойуунускай курдук улуу талааннаах киһибит аатын ааттыыр бобуллубут, саха хас биер суруйааччытын ай-ымньыта атаҕастабыллаах кириитиктэбэ аһыыллыбыт кэмгэр М.Довордуурап, бэй-этэ ыарыһах киһи эрэри, олус тахсылаахтык үлэлэ-битэ. Бу саха литературатын историктын саамай ыарахан сылларыгар үлэлээбит буо-лан, сорох айымньылары олобо суох кириитиктэбэ-миттэрэ эмиз баара. Күн-дүйл төһө даҕаны суруйаач-чы киһи туһатыгар үлэлээбэ-тэтин иһин, Михаил Доворду-урап "Александр Сергеев", "Аныгы Лонкууда" дьээн сэгэһинэри, "Ус моһол" дьээн кэпсээн уонна "Айталын Куо", "Аймалзан" дьээн дра-матическай айымньылары су-руйан кинигэлэринэн таһаар-тарбыта даҕаны үгүһү өйдөтөр-санатар, Кэлин ки-ни айымньылары "Талыһы-быт айымньылар" (1963 с.), "Кэпсээннэр уонна сэгэһинэр" (1972 с.), "Кыһастар кыһы-нар" (1987 с.) уонна "Ус моһол" (1996 с. иккитээн тахсыбыта, ону С.А.Полов — Сэмэн Тумат кинири тыллаан, хомуйан онорбута) дьээн ки-нигэлэр буолан түмүлүбүттэрэ.

Сэмэн ТУМАТ,
Российской Федерации
Суруйааччыларын уонна
Журналистарын
союзтарын чилиэннэрэ,
Саха Республикатын
культураһын үтүөлээх
үлэһитэ, Чурапчы улуһун
бачуоттаах гражданина,
(Салгыта бачээтэһинэ).

ЭРДЭЛЭБИТ

Горько поздравлен в связи с 50-летним юбилеем подполковника юстиции ПЛАТОНОВА КОНСТАНТИНА ЕГОРОВИЧА — начальника следственного отдела при ОВД Чурапчинского улуса РС(Я).

Платонов Константин Егорович родился 29 августа 1950 года в пос. Злидин Усть-Майского района Якутской АССР в семье бывших переселенцев из Чурапчинского района, якут, образование — высшее юридическое.

В 1973 году поступил на учебу в Барнаульское училище МВД СССР по окончании которого в 1975 г. был направлен для прохождения дальнейшей службы в учреждение ЯД-40/4 на должность начальника отдела.

В 1976-1978 гг. состоял на должности инспектора ОБХСС Среднеколымского РОВД. В период с 1978-1987 гг. является участковым инспектором милиции Чурапчинского РОВД. По окончании юридического факультета Якутского Государственного университета имени М.К.Аммосова был выдвинут на должность следователя Чурапчинского РОВД. В дальнейшем с целью укрепления кадров был выдвинут на должность начальника криминальной милиции Среднеколымского РОВД, с 1993 года назначен начальником следственного отделения Чурапчинского УОВД.

За весь период своей службы в ОВД подполковник юстиции Платонов К.Е. показал себя только с положительной стороны, зарекомендовав как смелый, инициативный и процессуально грамотный работник ОВД МВД РС(Я).

В периоды его руководства следственным подразделением данное звено Чурапчинского УОВД было признано одним из передовых подразделений СО МВД РС(Я). По итогам 1997, 1998, 1999 гг. следственное отделение занимало I-е место среди следственных подразделений МВД РС(Я).

Константин Егорович большое внимание уделяет в воспитательной и наставнической работе молодым начинающим следователям, 8 его воспитанников были назначены на вышестоящие должности и в данное время успешно продолжают нести службу. Он является донором Чурапчинской улусной больницы. За многократную безвозмездную сдачу крови ему в 1991 г. Указом Совета Министров РСФСР было присвоено Почетное звание "Почетный донор РСФСР".

За многолетнюю службу в ОВД РФ подполковник юстиции Платонов К.Е. награжден тремя степенями медали "За безупречную службу в Вооруженных Силах СССР", юбилейной медалью "100 - летию В.И.Ленина", знаком "Отличник МВД", признан специалистом I класса, мастером-наставником Чурапчинского УОВД, неоднократно награждался Почетными грамотами МВД РС(Я), администрацией улуса и руководства УОВД. Заслуженно пользуется авторитетом среди личного состава Чурапчинского УОВД.

Желаем юбиляру крепкого здоровья, успехов в работе.

К.Неустров, начальник Чурапчинского УОВД, майор милиции.

x x x

Күндү каргэмин, адыбытын, эдыбитин, Россия ис дьыалаа министерствотун туйгунун, РСФСР бочуоттаах доюрүн, КОНСТАНТИН ЕГОРОВИЧ ПЛАТОНОВ үйэ анарын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйүгүн итиник-истинник ээрдэлибит!

Талтылаах, убаастыр күндү кыһыттыгыр, ага баһылыктыгыр бу үөрүүлээх күндү бинизх кыһаныгы, сылаас сыһаныгы иһин бары махталытын тирэдьбит. Эн уустук, сыралаах үлэүр үрдүк ситиһиллэргинэн күн туттабыт, бэйэбит изддын жөмө-тирэх буолуохпут дин эрэнэрэбит. Ыстаал доруобуйаны, үөрүүнү-күтүүнү, ыраас халлааны баһарабыт!

Күргэнин Евдокия, кыһыныг Нада, улугу Алеша, сизиниг Никитка.

x x x

Күндүгү саныыр, убаастыр эдыбитин, педагогическай үлэ ветераны МЕСТНИКОВА АННА ДМИТРИЕВНАҕЫ 60 сааһын туолар үөрүүлээх күнүгүн истинник ээрдэлибит! Өр сылларга биниг аймакка онорбут көмө, ахсаабат кыһаныгы, сүбэ-амагы иһин муккура суох махтанабыт. Олох суолугар киллэрибит үгүн иһин төлөмнөт кэспити кэлдэн ойдуубут уонна бу үөрүүлээх күнүгүн кытаанах доруобуйаны, аймак-билэ дьонун истиг сыһаны-нарына арылланан нус-кас, улун дьоллоох ологу баһарабыт!

Санаастарын Мазай, Балбаара уонна кинилэр оҕолоро, Өлүөхүмэттэн Павловтар, Хадаартан Андросовтар, Чурапчыттан Манастыовтар, Керемасовтар, Намытаровтар, Уорбаттан Сергеевтар, Булууттан Намытаровтар, Сунгаартан Федоровтар, Арыылаахтан Манастыовтар, Поповтар, Федоровтар дьэ кэргэттэрэ.

x x x

Талтыыр күргэмин, ийэбитин, эдыбитин МАКАРОВА ЗОЯ НИКОЛАЕВНАҕЫ үйэ агардаах үбүлүөйүгүн итиник-истинник ээрдэлибит!

Эйиэхэ кэлэн-чэбдик доруобуйаны, үлэүр ситиһиллэри баһарабыт, ыарыы малакатын, сылайары, кырдыары билимэххэ өрүү чэгиэни-чэбдиктик, үөр-көтө сарыт дин алгыскатын тирэдьбит!

Күргэнин, оҕолорун, сизинэрин.

x x x

Баар-суох күндү ийэбитин, эргин систематыгар өр сылларга үлэһэбит РФ эргиник туйгунун Анна Лаврентьевна МАТВЕЕВНАҕЫ үйэ агардаах үбүлүөйүгүн уонна күндү адыбытын, улуска тутуга өр сылларга үтүө суобастаахтык үлэһэбит Семен Егорович МАТВЕЕВЫ 55 сааһын туолбутунан итиник-истинник ээрдэлибит!

Күндү дьоммут, кырдыары-налдыары билимэххэ, бинизх оҕолоргуттар, аймак-билэ дьонутугар истиг сүбэритинэн күөс-көмө буола турун. Баһарабыт эйиэхэ сир үрдүгүр баар бары кэрэн, доруобуйаны.

Уолаттарым Лаврентий, Леонид, кийиникит Ньургуйаана.

БИЛЭРИИЛЭР

Балаан ыйын 5 күнүттэн хотону эмтээн оһоһуларын, сайапка биэрбиттэр хотонутун ыраастыгытыгар кердөһөбүт. Кирдээх хотонго эмтээнни өнөрбөлүт.

Чурапчытаабы ветлечебница.

x x x

Дирин орто оһуолатын 1994 сыллаахха бүтэрбитин туһунан Макаров Леонид Леонидовичка бэриллибит Б-серналаах, 169391 №-дээх аттестат сүппүтүн дьинэ суоһунан ааһылар.

Редакторы солб. СЛЕПЦОВ А.М.
НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча,
ул. Карла Маркса, 26"а",
ТЕЛЕФОНЫ: редактор - 21-332,
отделы - 21-265.

Учредители (соучредители) газеты - Редакция, Администрация улуса, Правительство Республики Саха (Якутия). Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54907

«Сахаполиграфиздат» компания, Таатта улуһунаабы типография. Офсетнай бэчээт.
678650, Ытык-Күөл с/л. А. Мординов уул. № 18. Тиража 1794.
Саха ыйын №-ро 98, 29.08.2000 с. бэчээкхэ бэриллибит

ҮЛЭБЭ ҮНҮРАБЫТ

Чурапчытаабы үөрэх управление-тыгар кылаабынай бухгалтеры, үрдүк үөрэхтээх, 5 сыл үлэһэбит стажаах. Билсэр телефоннуг 21-105.

x x x

Чурапчы бастагы сүһүөх оһуола-тыгар (ШКМ корпугулар) икки убо-рищаны. Билсэр телефоннуг 21-049, үлэ чааһын кэмигэр.

x x x

Чурапчытаабы алмааһыг кырылы-ыр заводка уборищаны. Билсэр те-лефон 21-617.

x x x

Чурапчытаабы пекарня ба-с-гайааннай үлэүр лекадары 5 киһи, убоорщаны, рабонай. Үлэ чааһын кэмигэр пекарня ба кэлэн билсэргити-гэр.

Үлээн хааччыы киниз.

КУОРТАМНААБЫТ

Дьинэ кэргэн I, II кварталга иттил-лэр системалаах квартираны. Билсэр тел. 21-598.

x x x

Дьинэ кэргэн 1 эбэтэр 2 хостоох, уунак иттиллэр квартираны. Билсэр тел. 21-352, 21-029.

АТЫЛЫБЫТ

Нидылигэ 2-с корпуска биер ко-стоох квартираны эбэтэр куортанна-быт. Билсэр тел. 22-207.

x x x

Төлөйгө көһөрөн ыларга 7 да 8-таах мас дьинэ. Төлөбүр кэспэти-инэн. 21-707 тел. билсин.

x x x

Суһаллык икки хостоох, булуус-таах, гарахтаах квартира. Центрга, чэпэки сынаба атыыланар.

2-3 хостоох кинтэн иттиллэр квартираны куортаннаабыт эбэтэр атыылаһабыт. Билсэр тел. 22-350.

x x x

УАЗ- микроавтобус кузовун. Ту-руга үчүгэй. Билсэр тел. 21-444.

Хоту көһөрүлүү кыттылаада, үйэ, таһыл асторана

БОРИСОВ Петр Петрович I өлбүтүнэн улугтар, байлорун үлэтигэр Борисова Наталья Петровна улустары са-нааһындар коллективна.

— Убайдар Петр Петрович I өлбүтүнэн оҕолоругар, оһоноругар, күлэ аймактары-гар Чурапчытан Елизавета Борисова, кичи оҕолоро, сизинэрэ.

— Адага Петр Петрович I өлбүтүнэн кыһытыгар, дьулэтигэр Наталья Петро-вна Чурапчытан Саргы, Аск, Оксана, Саргы, Даша, Наташа, Тоня.

Улахан Күөл оһуоһо, таһыл, үлэ ве-терана

ТРОФИМОВ Михаил Дмитриевич улун маракан ыарыттан өлбүтүнэн улугтар Дмитрий Михайловичка, кыһытыгар Анна Ми-хайловнага, кичилэр дьинэ кэргэттэргэр, ай-мактарыгар дьинэ куурданытын тирэдь-бит.

Диринтэн Василийевтар, Чажыргэн Ва-сильевтар, Никоновтар, Ширевтар, Эверстовтар, Майаттан, Төмүлүгүн Эвер-стовтар.

Куурданытын тирэдьбит:

— Убайдар Михаил Дмитриевич өлбүтүнэн санаастарыгар Анна Иллариновна уонна кичи оҕолоругар Улун Күөлүн Трофи-мовтар.

Тыһыл, үлэ, сарык ветерана, потребкоопе-рация туйгун, Кылааһаах кэһиллэһи бочуот-таах гражданы

КАРСАНАЕВ Афанасий Терентьевич 79 сайыгар улун маракан ыарыттан бу дьинэ агардаах ыйын 23 күнүгэр өлбүтүнэн кэргэнугэр Мария Николаевнага, оҕолору-гар, оһоноругар уонна бары аймактарыгар дьинэ куурданытын тирэдьбит.

Кылааһаах кэһиллэһи дьаһалтата, оһоноругар өрө оһуола, дьесада коллентни-тара.

Куурданытын тирэдьбит:

— Потребкооперация кооперация туйгун, Карсанек Афанасий Терентьевич өлбүтүнэн кичи кэргэнугэр, оҕолоругар, оһоноругар Сылааннаах потребкооперация (сбюэт), пра-вительна, профсоюз.

— Потребкооперация кооперация туйгун, Арыкылаах кыһытынын сбюэдиһиһинэн үтүө суобастаахтык үлэһэбит эргин ветерана Карсанек Афанасий Терентьевич өлбүтүнэн кэргэнугэр, улун сылларга биниг гариттаһытыгар үлэһэбит Безменова Мария Николаевнага, оҕолоругар, аймактарыгар "Маэриксин" уонна "Чурапчы" потребкооперациялар правлениелар, профсоюзна.

— Адага Афанасий Терентьевич өлбүтүнэн улустары үөрэх управлениеларга суоһа-рынан үлэһэбит Карсанек Афанасий Афа-насьевичка улустары үөрэх управлениета.

Күндү оһуот, оһонит, бэрэһит

ПОСТНИКОВ Дмитрий Константинович коммунискоһу өлбүтүнэн бары билэр дом-мунугар, аймактарыгар, таһырыстары-тыгар бочуоттот

Ийэга, адыга, эдыга, эдыиһидэрэ.

Куурданытын тирэдьбит:

— Таһылаах оһонор, оҕолоро, бэрэһи-тара Дмитрий Константинович коммунискоһу-тун өлбүтүнэн эдыиһигэр, бэйэлэрин үлэти-тигэр Постников Екатерина Дмитриев-нага, эдыиһигэр Дмитрий Сергеевичка, ийэ-тигэр, адытыгар, эдыиһигэр, аймактарыгар Чу-рапчытаабы 5048 №дээх сбербанк админис-трация, профсоюз.

— Эдыиһигэр Екатерина Дмитриевнага биниг үөрэмчит дьолоттор, учуутала Мотро-ва Романовна.

— Эдыиһигэр Дмитрий Сергеевичка, эдыиһигэр Екатерина Дмитриевнага, ийэти-гэр, адытыгар, эдыиһигэр, аймактарыгар Чу-рапчытан Т. С. Баранкова, Н. П., В. П. За-харовтар.

— Константин Дмитриевич уонна Елена Александровна Постниковтарга таһылаах улустар Дмитрий коммунискоһу өлбүтүнэн А. А. Носов, биниг үөрэмчиттэр, таһырыс-тара.

— Уола Дмитрий өлбүтүнэн байлорун үлэтигэр, дьинэ-уот, коммуналнай хаһыаһыга управлениын маастарыгар Постников Константин Дмитриевич дьинэ-уот, коммуналнай хаһыаһыга управлени-иын салалтага, профсоюз.

— Ийэтигэр Елена Александровнага, адытыгар Константин Дмитриевичка, эдыиһи-гэр Анна Константиновнага күлэ ыалла-ра-Ручейная уонна Восточнай улустары олоһотторо.

— Уолтара Дмитрий коммунискоһу өлбүтүнэн ийэтигэр, култура үлэтин ветера-ныгар Постникова Елена Александровнага, адытыгар Константин Дмитриевичка, эдыиһи-гэр Анна Константиновнага култура управ-лениета, профсоюз, народный театр коллек-тивна.

Талтыыр оһон, убайыг, адыгыт, эдыгыт Та-атта улугун Даша Амалын орто оһуолатын учуутала

ПЛАТОНОВ Владимир Петрович уонна кичи кэргэнэ-ийэбит, эдыгыт, ийэтигэр ПЛАТОНОВА Валентина Ивановна

бу дьинэ агардаах ыйын 25 күнүгэр соһунар-дык өлбүтүнэн күлэ аймактарыгар, дьолот-торугар, билэр дьонугар дьинэни куурдугун ту-ран итинноробит.

Ийэлэргэ, баһыларга, оҕолоро, күтүөттэргэ, кийинтэргэ, сизинэргэ.

Куурданытын тирэдьбит:

— Мьирли олоһотторо Владимир Плато-нович, Валентина Ивановна Платоновтар ко-ммуналбоһу өлбүтүнэн ийэлэригэр Анас-таас Смирдионовнага, баһылыгыгар Матре-на Петровнага, оҕолоругар, оһоноругар По-селская И. Д., Платонова А. А. уонна кичи-лэр оҕолоро, Тимофеевтар, Романовтар, Ко-стининовтар.

— Күндү таһырыстарытыгар Анастасия, Руслан Оськовтарга төлөһүгэр соһунар-дык өлбүтүнэн Чурапчытан Ноогородовтар, Оськовтар, Людировтар, Поповтар.

— Кыһытыгар Анастасия Николаевнага, күтүөтүгэр Руслан Михайловичка уонна кичи-лэр оҕолоругар Чурапчытаабы гимназия ко-ллективна, нуучка тылын учууталарын методиче-ский колбонуга.

Дьонускайга оһорор, үлэтигэр

КОНДРАТЬЕВ Семен Дмитриевич ийэһэ ыалдан өлбүтүнэн кэргэнугэр Вален-тина Ивановнага, күтүөтүгэр Дмитрий Семеновичка, бары аймактарыгар дьинэ ку-урданытын тирэдьбит.

Миндэбэһиттан Харитоновтар, Пет-ровтар.

Автор сурутар этиллэр санаа

редакция позициятыгар мэдэи сөп түбэлэр буолбатах. Сурукка ыйылар чэхчылар кырдыктаахтарыгар эппэтиһинэн автор тус бэйэтэ сүтэр.